

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้ได้ผลสรุปว่า มีความเป็นไปได้ของการระงับข้อพิพาททางธุรกิจด้วยองค์กร
ทนายความดังนี้

1.1 องค์กรที่จะจัดตั้งขึ้น

ในการให้บริการ ระงับข้อพิพาททางธุรกิจต้องเป็นองค์กรที่มีความเป็นกลางน่าเชื่อถือ มี
บุคลากรที่มีความสามารถโดยเฉพาะในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการไกล่เกลี่ย ในเรื่องของความ
น่าเชื่อถือในตัวบุคลากรนั้น ผู้ไกล่เกลี่ยจึงต้องเป็นบุคคลที่คู่พิพาทให้การยอมรับ ศรัทธา และ
เชื่อมั่น ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการประพฤติกการปฏิบัติตนของผู้ไกล่เกลี่ย ในต่างประเทศการไกล่
เกลี่ยกลายเป็นวิชาชีพซึ่งจะต้องอยู่ในกรอบของจริยธรรมและจรรยาบรรณ เช่นเดียวกับมาตรฐาน
ของผู้ประกอบวิชาชีพอื่นๆ และการนำวิธีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาใช้เพื่อระงับข้อพิพาทกำลังถูก
พัฒนาและให้ความสำคัญสูงมากขึ้นเป็นลำดับในหลายๆ ประเทศเมื่อเป็นเช่นนี้ทนายความผู้ทำ
หน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีจรรยาบรรณในการทำหน้าที่เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์
และความถูกต้องเป็นธรรมแก่คู่พิพาท ในทางตรงกันข้าม หากทนายความผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ปฏิบัติตนฝ่าฝืนต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพไม่เพียงพอแต่จะสร้างความเสียหายให้แก่คู่พิพาท แล้ว
ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งระบบด้วย

1.2. การดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาท

ต้องไม่ทำให้เสียเวลามากนัก และไม่ยุ่งยากในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินการแก่คู่กรณี
และสิ่งสำคัญคือ เสียค่าใช้จ่าย ที่น้อยกว่า ในการดำเนินคดีในศาล

1.3 การบังคับให้ปฏิบัติตามที่ตกลง

กล่าวคือหลังจากที่ กระบวนการไกล่เกลี่ยได้สิ้นสุดลง คู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้มีการตกลงในการที่จะให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงที่เกิดขึ้น จากความยินยอมของทั้งสองฝ่ายแล้ว ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยก็จะจัดทำความยินยอมนั้นให้อยู่ในรูปของ ข้อตกลงตามที่ทั้งสองฝ่ายต้องการในรูปของสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งก็มีผลตามกฎหมายแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850, 851, 852 แต่หากเกิดในภายหลัง คู่ความฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ทำกันไว้ การจะบังคับให้ต้องปฏิบัติตามที่ตกลงกันไว้ ก็ต้องนำไปฟ้องเป็นคดีในศาลอีกเพื่อให้ศาลได้พิจารณา และมีคำพิพากษา ให้เป็นไปตามสัญญานั้นก็จะเป็นการเสียเวลา และค่าใช้จ่ายอีกครั้งหนึ่งซึ่งทำให้กระบวนการไกล่เกลี่ยมีผลไม่สมบูรณ์ตามที่ต้องการนัก แต่ในทาง ทฤษฎี แล้วการไกล่เกลี่ยเป็นรูปแบบที่มีการดำเนินการจากความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายเพื่อให้มีระดับข้อพิพาทกันเอง โดยมีคนกลางเป็นเพียงผู้ดูแลให้ทั้งสองฝ่าย มีการปฏิบัติต่อกันภายในกรอบปฏิบัติ เพื่อให้ถึงข้อยุติ ข้อพิพาทลงได้เท่านั้น เมื่อทั้งสองฝ่ายได้ตกลงด้วยความยินยอมเองแล้ว ไม่ได้มีการบังคับหรือกดดันจากผู้ใดเลย ข้อตกลงนั้นจึงควรที่จะยินยอมปฏิบัติตามที่ได้ตกลงกันไว้ ไม่น่าจะเกิดปัญหาในการที่ไม่ยอมปฏิบัติตามในภายหลังอีก แต่ในความเป็นจริงอาจมีตัวแปรที่เกิดขึ้นในภายหลัง ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญจนทำให้การปฏิบัติตามข้อตกลง ของแต่ละฝ่าย ต้องเปลี่ยนแปลงไปจนถึงขั้นที่ไม่อาจปฏิบัติตามข้อตกลงกันได้

1.4 มีค่าตอบแทนแก่ทนายความผู้ทำหน้าที่

หน้าที่ในที่นี้มีความหมาย สองลักษณะ คือทนายความที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยให้กับ คู่กรณีในข้อพิพาทที่เกิดขึ้น และทนายความที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุนให้มีการไกล่เกลี่ยเกิดขึ้น เพื่อระงับข้อพิพาทนั้นๆ กล่าวคือ เป็นทนายความที่คู่พิพาทฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายได้ขอ คำปรึกษาให้ดำเนินการฟ้องร้องในข้อพิพาทที่เกิดขึ้นแล้วทนายความนั้นได้ พิจารณาประเด็นที่พิพาทแล้ว ได้นำข้อพิพาทขึ้นมาสู่องค์กร ทนายความที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย เพื่อดำเนินการระงับข้อพิพาทให้กับลูกความของตน ภายใต้การแนะนำของทนายความที่ทำหน้าที่สนับสนุนให้เกิดการไกล่เกลี่ย และการเตรียมข้อมูลเบื้องต้น เพื่อส่งเป็นประเด็นให้กับองค์กรเพื่อดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยต่อไป ถือได้ว่าทนายความผู้นั้นได้กระทำการในฐานะเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการไกล่เกลี่ยขึ้นแล้ว หากกระบวนการไกล่เกลี่ยได้สำเร็จสมเจตนาของคู่พิพาทแล้ว ก็สมควรได้รับค่าตอบแทนจากคู่พิพาทที่ได้ใช้บริการด้วย เพราะเท่ากับมีส่วนในการระงับข้อพิพาทแล้วมิฉะนั้นทนายผู้ทำหน้าที่ตรงนี้อาจจะไม่ให้ความร่วมมือให้เกิดการไกล่เกลี่ยขึ้นได้ แต่อาจจะแนะนำให้มีการดำเนิน กระบวนการฟ้องร้องในศาลแทน

ส่วนค่าตอบแทนของนายความผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นคงไม่มากเท่ากับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในศาลเนื่องจากไม่จำเป็นต้องมีขั้นตอนของการดำเนินงานให้ยุ่งยากมากนัก เพราะทั้งสองฝ่ายต่างจะต้องจัดเตรียมข้อมูลของตน และหาวิธีทางของตน เพื่อให้ผู้ไกล่เกลี่ยพิจารณาและหาทางเลือกที่จะใช้ในการปฏิบัติ เพื่อการระงับข้อพิพาทร่วมกันต่อไป กล่าวคือ เป็นการลดขั้นตอน ที่จะให้ผู้ไกล่เกลี่ยต้องสืบหาข้อเท็จจริง อย่างในศาล เพราะทั้งสองฝ่ายไม่ประสงค์ที่จะเอาแพ้เอาชนะกันแล้ว คงเหลือเพียงจะหาอย่างไรให้ระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้ผู้ไกล่เกลี่ย จึงคงมีหน้าที่เพียงประคับประคองให้ทั้งสองฝ่ายปฏิบัติอยู่ในกรอบของความร่วมมือที่ดีต่อกัน ไม่มีการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน แอบแฝงอยู่ซึ่งจะทำให้ข้อพิพาทไม่สามารถระงับลงได้อย่างแท้จริง ดังนั้นค่าใช้จ่ายจึงมีน้อย ค่าตอบแทนแก่ผู้ไกล่เกลี่ยจึงไม่สูงนักซึ่งเป็นที่พอใจแก่คู่กรณีที่จะใช้บริการได้ โดยมีวิธีการคิดค่าตอบแทน เป็นรายครั้งที่มีการประชุมพิจารณาร่วมกัน จนกว่าจะยุติลง โดยได้มีการลงชื่อรับผิดชอบจากทั้ง 2 ฝ่ายในอัตรา ครั้งละ 2,000-5,000 บาท จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์

1.5 จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรที่ใช้ในกระบวนการระงับข้อพิพาทให้มีขีดความสามารถที่สูงขึ้นตามภาวะของเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อมีธุรกิจเพิ่มมากขึ้นตามภาวะของเศรษฐกิจ ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งในทางธุรกิจมากขึ้น และปัญหาที่เป็นข้อพิพาทก็จะมีความซับซ้อนมากขึ้นจากการเจริญเติบโตของสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการค้าที่มีการรับเอาเทคโนโลยีจากภายนอกมาใช้ปฏิบัติทำให้เกิดปัญหาขึ้นจากความรู้และความเข้าใจที่ยังไม่เท่าเทียมกัน ของผู้ประกอบการธุรกิจในเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดนเช่น ในปัจจุบันยังมีความแตกต่างอยู่มาก ข้อพิพาทจึงเกิดขึ้นจากความไม่เท่าเทียมกันในความรู้และเข้าใจนั่นเอง

ดังนั้นผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของเศรษฐกิจด้วยมิฉะนั้นก็ไม่สามารถจะทำหน้าที่ได้อย่างเข้าใจในปัญหาให้ถูกต้องจะเป็นผลให้ความสำเร็จของการไกล่เกลี่ยลดลงด้วย เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญต่อความเป็นไปได้ของการไกล่เกลี่ย

นอกจากนั้น องค์กรนายความที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยก็ต้องเพิ่มบุคลากรและสถานที่ให้พอเพียงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ด้วยเพราะหากคู่พิพาทจะต้องเดินทางไกลจากที่เขายู่มาก พวกเขาจะไม่ใช้บริการเพราะขาดความสะดวก ซึ่งความสะดวกนี้เองก็เป็นหัวใจให้คู่กรณีหันมาสนใจใช้บริการในการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ยอีกอย่างหนึ่งเมื่อเทียบกับการที่จะต้องไปศาลในพื้นที่ไกลกว่าแต่การพัฒนาความรู้แก่บุคลากรก็ดีกว่าการเพิ่มจำนวนบุคลากรและสถานที่ให้บริการระงับข้อพิพาทที่ดีจำเป็นที่จะต้องใช้เงินจำนวนมาก จึงจะทำได้สำเร็จ

องค์กรทนายความเป็นองค์กรเอกชน ได้จัดตั้งขึ้นมาโดยมิได้รับงบประมาณในการจัดตั้งจากรัฐบาลแต่อย่างใด ดังนั้นในเรื่องที่จะพัฒนาบุคลากรตลอดจนการจัดอบรมบุคลากรและการหาสถานที่ให้บริการคงต้องคอยดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป จากเงินของบรรดาสมาชิกทนายความและจากประชาชนที่มาใช้บริการที่มีความศรัทธาในตัวองค์กรทนายความในการดำเนินการ ที่ได้ศึกษามา

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

เพื่อให้การระงับข้อพิพาทโดยองค์กรทนายความสามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และมีการพัฒนาองค์กรในการระงับข้อพิพาทนอกจากศาล อย่างเป็นรูปธรรมซึ่งประโยชน์ที่ได้รับคือ ช่วยลดการฟ้องร้องกันในศาลและทำให้สังคมเราได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สมกับเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณีสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1.1 การทำให้องค์กรเป็นที่น่าเชื่อถือ ในความเป็นกลางและความยุติธรรมกับคู่พิพาท คือจะต้องให้คู่พิพาทที่จะมาใช้บริการ มีสิทธิเลือกตัวผู้ไกล่เกลี่ยได้เองไม่มีกำหนดให้ต้องเลือกใคร มาทำหน้าที่ซึ่งองค์กรที่เปิดดำเนินการจะต้องแจ้งให้แก่ คู่พิพาทได้เลือกจากทะเบียนประวัติ ผู้ไกล่เกลี่ยอย่างชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนั้นต้องอธิบายถึงขั้นตอนและรูปแบบในการดำเนินการไกล่เกลี่ยและกรอบในการปฏิบัติ ให้กับคู่พิพาทได้เข้าใจอย่างปราศจากข้อสงสัย ในตัวบุคคลและขบวนการดำเนินการไกล่เกลี่ยนอกจากนั้นตัวองค์กรที่จัดตั้งนั้นก็จะต้องได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายซึ่งในเรื่องนี้้องค์กรทนายความ ก็จะต้องได้รับอนุญาตจากสภาทนายที่มีอำนาจดูแลตามกฎหมายอยู่แล้ว ตามพระราชบัญญัติทนายความ 2548 โดยเริ่มตั้งแต่จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติหน้าที่ไกล่เกลี่ยดังนี้

ก. จรรยาบรรณที่พึงปฏิบัติ

จรรยาบรรณ (Ethic) คือ หลักเกณฑ์ความประพฤติที่ควรปฏิบัติ (Code of Conduct) จรรยาบรรณของทนายความผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จึงหมายถึง หลักเกณฑ์ความประพฤติที่ทนายความผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทพึงปฏิบัติ ซึ่งได้แก่

- (1) ดำรงตนให้เป็นกลาง ไม่เอนเอียงเข้าข้างคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- (2) ต้องทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ความเป็นอิสระ ไม่มีประโยชน์แอบแฝงรวมทั้งไม่มีอคติกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

(3) ต้องอุทิศเวลาให้กับงาน โกล่เกลี่ยที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่โดยไม่ย่อท้อหรือเบี่ยงเบนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

(4) ต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีเมตตาคุณากับคู่พิพาททั้งสองฝ่าย

(5) เป็นผู้มีความสุภาพ ไม่ใช้อารมณ์

(6) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมและความสงบสุขของสังคม

(7) ควรถอนตัวจากการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยทันทีเมื่อพบว่าตนไม่สามารถดำรงตนอย่างเป็นกลางหรือมีส่วนได้เสียหรือไม่มีอิสระในการทำงาน

2.1.2 ข้อที่พึงละเว้นไม่ปฏิบัติ

ทนายความผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พึงละเว้นการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ที่กระทบหรืออาจกระทบต่อการทำหน้าที่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอันประกอบด้วย

(1) ไม่รับหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ตนเองเคยเกี่ยวข้องมาก่อน หรือข้อพิพาทที่ตนมีส่วนได้เสียหรืออาจมีส่วนได้เสียหรือบุคคลใกล้ชิดของจนมีส่วนได้เสีย หรืออาจมีส่วนได้เสีย

(2) ไม่เปิดเผยความลับที่ตนได้ล่วงรู้มาจากการทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ข้อห้ามนี้มีความสำคัญมาก เพราะหากฝ่าฝืน นอกจากจะเป็นการผิดจรรยาบรรณของทนายความผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ยังเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 323 และ มาตรา 324 ดังนี้

มาตรา 323 “ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่น โดยเหตุที่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพเป็นแพทย์ เกษัตริ์กร คนจำหน่ายยา ผู้พยาบาล นักบวช หมอความ ทนายความหรือผู้สอบบัญชี หรือโดยเหตุที่เป็นผู้ช่วยในการประกอบอาชีพนั้น แล้วเปิดเผยความลับในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับการศึกษาอบรมในอาชีพดังกล่าวตามวรรคแรก เปิดเผยความลับผู้อื่นอันตนได้ล่วงรู้หรือได้มาในการศึกษาอบรมนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

มาตรา 324 “ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ วิชาชีพหรืออาชีพอันเป็นที่ไว้วางใจ ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการค้า การพาณิชย์ หรือการนิมิตในวิทยาศาสตร์ เปิดเผยหรือใช้ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นอกจากนี้ การนำข้อเท็จจริงหรือความลับของกลุ่มพิพาทมาเปิดเผยอาจมีความผิดตามข้อบังคับสภาพทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ.2529 ข้อ 18 และข้อ 21 ซึ่งมีโทษตั้งแต่ภาคทัณฑ์ ห้ามทำการเป็นทนายความมีกำหนดไม่เกิน 3 ปี หรือลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ ซึ่งความในข้อ 18 และข้อ 21 มีดังนี้

“ข้อ 18 การประกอบอาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือประพฤตินั้น อันเป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดีหรือเป็นการเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของทนายความ”

“ข้อ 21 ทนายความจะต้องปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของสถานายกพิเศษแห่งสภาพทนายความ คณะกรรมการสภาพทนายความและคณะกรรมการมรรยาททนายความ ตลอดจนบรรดาข้อบังคับหรือข้อกำหนดที่บุคคล หรือคณะบุคคลดังกล่าว ได้สั่งหรือมีไว้แล้วแต่กรณี ตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายไม่รับหน้าที่เป็นทนายความหรืออนุญาตตุลาการให้แก่คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในข้อพิพาทที่ตนเคยทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยมาก่อน การฝ่าฝืนข้อห้ามนี้จะมีผลตามข้อบังคับสภาพทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 ข้อ 13 ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

“ข้อ 13 ได้รับปรึกษาหารือ หรือ ได้รู้เรื่องกรณีแห่งคดีใดโดยหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับคู่ความฝ่ายหนึ่ง แล้วภายหลังได้รับเป็นทนายความหรือใช้ความรู้ที่ได้รับมานั้นช่วยเหลือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นปรปักษ์อยู่ในกรณีเดียวกัน”

(1) ต้องไม่ชี้นำผลคดีหรือพู่ใจให้คู่พิพาทเกิดความหวาดกลัว หรือเกิดความวิตกกังวลเมื่อไม่รับข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ย

(2) ต้องไม่เรียกร้องหรือยอมรับผลประโยชน์ คือค่าตอบแทนใดจากคู่พิพาท ไม่ว่าจะก่อนหรือขณะ หรือภายหลังการทำหน้าเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การฝ่าฝืนข้อห้ามนี้อาจมีความผิดฐานประพฤติมรรยาททนายความ ตามข้อบังคับสภาพทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 ข้อ 18

(3) ต้องไม่ประกาศโฆษณาหรือยินยอมให้ผู้อื่นประกาศโฆษณา ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด เพื่อโอ้อวด หรือเพื่อชักชวนให้ผู้มีข้อพิพาทหรือมีอรรถคดีมาหาเพื่อเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้การฝ่าฝืนข้อห้ามในข้อนี้ อาจมีความผิดตามข้อบังคับสภาพทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ.2529 ข้อ 17 ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

“ข้อ 17 ประกาศโฆษณาหรือยินยอมให้ผู้อื่นประกาศโฆษณาใดๆ ดังต่อไปนี้

(1) อัตราค่าจ้างว่าความ หรือแจ้งว่าไม่เรียกร้องค่าว่าความ เว้นแต่การประกาศโฆษณาของทนายความเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย ซึ่งดำเนินการโดยสภาพทนายความเอง หรือโดยสถาบัน สมาคม องค์กร หรือส่วนราชการใดที่เกี่ยวข้อง

(2) ชื่อ คุณวุฒิ ตำแหน่ง ถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงาน อันเป็นไปในทางโอ้อวดเป็นเชิงชักชวนให้ผู้มีอรรถศัมาหา เพื่อเป็นทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างให้ เว้นแต่ การแสดงชื่อ คุณวุฒิ หรืออื่นๆ ดังกล่าวตามสมควร โดยสุภาพ”

นอกจากจรรยาบรรณที่พึงปฏิบัติ และข้อที่ควรละเว้น ไม่พึงปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น แล้วทนายความผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทควรปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ.2529 และระเบียบศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสภาทนายความ พ.ศ.2547 โดยเคร่งครัด หากทนายความผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประพฤติตนได้ดังเช่นที่ได้กล่าวมาทั้งหมดโดยเคร่งครัดแล้ว ทนายความผู้นั้นย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติตนได้ดังเช่นที่ได้กล่าวมาทั้งหมดโดยเคร่งครัดแล้ว ทนายความผู้นั้นย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติดีประพฤติงาม ซึ่งไม่เป็นเพียงแต่จะมีผลต่อการทำให้งานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทบรรลุผลสำเร็จยังจะช่วยให้ประชาชนทั้งหลายที่มีข้อพิพาท สามารถระงับข้อพิพาทได้โดยสันติวิธี (สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย, 2547, หน้า 42-45)

2.2 การพัฒนากระบวนการ

เพื่อให้องค์กรทนายความที่จะเปิดเป็นองค์กรให้การไกล่เกลี่ยได้มีการพัฒนาในตัวเอง องค์กร และตัวบุคลากรควบคู่กันไปซึ่งจะต้องใช้ทุนทรัพย์ พอสมควร จึงควรที่จะต้องอาศัยการสนับสนุนจากสภาทนายความ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมองค์กรทนายความทั้งประเทศและโดยอาศัยเงินสนับสนุนจากงบประมาณของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งถ้าการระงับข้อพิพาททางธุรกิจที่สามารถประสบความสำเร็จได้เป็นจำนวนมากก็จะเป็นการช่วยให้ภาคธุรกิจมีความเจริญเติบโต ทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐด้วย อันส่งผลให้เศรษฐกิจ และสังคมมีความมั่นคงและมีการพัฒนาในทางที่ดีต่อไปได้ รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในทางธุรกิจ การลงทุน ของชาวต่างชาติ ที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศของเราซึ่งจะส่งผลมายังความเจริญทางเศรษฐกิจของชาติโดยรวม เพราะการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยเป็นวิธีที่ช่วยปรับปรุงเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ได้เคยสูญเสียไปให้กลับคืนมาสู่คู่พิพาทอีกครั้งหนึ่ง

2.3 ในเรื่องการมีผลบังคับตามกฎหมาย

หลังจากที่มีการทำข้อตกลงกันเมื่อมีการไกล่เกลี่ยสำเร็จแล้วนั้น ตามกฎหมายมีการยอมรับให้ปฏิบัติได้ในลักษณะของการทำเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ หากคู่พิพาทฝ่ายใดไม่ปฏิบัติ ก็ต้องนำมาฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลได้มีคำพิพากษาอีกครั้งหนึ่ง ในเรื่องนี้จะเป็นการทำให้ต้องเสียเวลา และค่าใช้จ่ายอีก และจากการวิเคราะห์ที่ผ่านมาในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ทุกๆ ฝ่าย มีความกังวลในเรื่องนี้อยู่มาก ดังนั้นเพื่อให้ความตกลงที่ได้ทำขึ้นจากการไกล่เกลี่ยมีผล เช่นเดียวกับการทำสัญญาประนีประนอมในศาล และได้มีคำพิพากษาตามสัญญาขอมันนั้น อันมีผลทำให้คู่พิพาทฝ่ายใดที่ไม่ปฏิบัติตามก็สามารถบังคับคดีได้ตามคำพิพากษาเลยไม่ต้องนำมาฟ้องร้องกันใหม่อีก

ในเรื่องนี้ควรจะให้มีการแก้ไขและเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือ เมื่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความที่ได้มีการไกล่เกลี่ยไป โดยถูกต้องแล้วให้นำสัญญานั้นมา ให้ศาลได้พิจารณาและได้มีคำพิพากษาตามสัญญาขอมันนั้น ซึ่งในขั้นตอนตรงนี้การจะทำให้ศาลรับพิจารณาได้ โดยปกติจะต้องมีการฟ้องเป็นคดีเข้ามาก่อน ทำให้ต้องเสียเวลา และค่าธรรมเนียมเป็นที่ยุ่งยากกับกระบวนการในศาลตรงนี้มากจึงควรให้มีการแก้ไขว่า ไม่ต้องทำเป็นคำฟ้อง อาจจะเป็นเพียง “คำคู่ความ” ที่ยื่นเข้ามาให้ศาลได้พิจารณาและมีคำพิพากษาตามสัญญาหรือตามข้อตกลงของคู่พิพาท โดยมีองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย รับรองความถูกต้องมาด้วย เพื่อป้องกันการทุจริตในการทำสัญญาขอมันนั้นและในการนี้ให้คิดค่าธรรมเนียม เช่นเดียวกับคดีที่ไม่มีทนายทนาย นอกจากนั้นก็ควรให้ศาลได้รับคำเนิการพิจารณา “คำคู่ความ” นั้น และมีคำพิพากษาตามข้อตกลงไปในวันที่ยื่นเอกสารเข้ามาเลยเพื่อประโยชน์ในความสะดวกและรวดเร็วเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการนอกศาล ซึ่งเป็นการลดภาระแก่ศาลได้

2.4 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการระงับข้อพิพาท

ในรูปแบบขององค์กรนอกศาลมากขึ้นอันจะเป็นการแบ่งเบาภาระทางคดีในศาล เช่นอย่างในต่างประเทศที่นิยมใช้กันคือ เมื่อศาลได้รับฟ้องจากคู่ความแล้วให้ศาลพิจารณาว่า เป็นคดีที่สามารถระงับข้อพิพาทได้ด้วยกระบวนการนอกศาลก็ขอให้ผู้พิพากษาแนะนำให้มีการไกล่เกลี่ย โดยศาลแล้วก็แนะนำถึงการระงับข้อพิพาท โดยองค์กรที่จัดตั้งขึ้นนอกศาลด้วย โดยให้คู่พิพาทเลือกใช้บริการได้เอง ซึ่งองค์กรเหล่านั้นจะต้องมาขอขึ้นทะเบียน ไว้ที่ศาลด้วย เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและควบคุมดูแล ในความถูกต้องในการปฏิบัติตามกระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลขององค์กรนั้นๆ ซึ่งในกรณีนี้ศาลอาจจะกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว มิใช่เป็นการถ่วงเวลา ทำให้เกิดความเสียหายกับคู่พิพาทได้ ซึ่งในข้อนี้ก็ต้องให้มีการแก้ไขในระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 2544 ในเรื่องให้มีการขึ้นทะเบียนองค์กร และผู้เข้าทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท นอกจากผู้ประนอมในศาลและเพิ่มเติมในข้อกฎหมายในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 20 ที่ให้ศาลมีอำนาจที่จะ

ให้มีการประนีประนอมยอมความกันในศาล โดยเพิ่มว่า ให้มีอำนาจให้คู่พิพาทสามารถเลือกองค์กร
นอกจากศาลทำหน้าที่ เพื่อให้เกิดการประนีประนอมกันได้

3. ข้อเสนอแนะทางวิชาการสำหรับผู้สนใจวิจัยเรื่องนี้ต่อไป

1) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการระงับข้อพิพาทโดยวิธีไกล่เกลี่ยขององค์กรนายความ ควร
มีการศึกษาเพิ่มเติมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เป็นคดีแพ่งส่วนบุคคลอันไม่ใช่การพิพาททางธุรกิจ
เนื่องจากมีกรณีพิพาทมาก และการระงับข้อพิพาทโดยทางศาลทำให้เสียความสัมพันธ์อันดีระหว่าง
เพื่อนบ้านและครอบครัวอยู่เสมอ

2) หากตั้งองค์กรนายความเพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย แล้วควรมีการศึกษาซ้ำว่าจะเกิด
ปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง เพื่อให้ปรับปรุงให้การไกล่เกลี่ยบรรลุผลมากขึ้น

3) ควรมีการศึกษาต่อ เรื่องปัจจัยทางจิตวิทยาและขนบธรรมเนียมความเชื่อถือ มีผล
อย่างไรต่อการไกล่เกลี่ยโดยไม่ต้องนำข้อพิพาทสู่ศาล